

het geluid van een rammelende kroegpiano te simuleren. Tijd te over besloot de pensionado zijn verhalen te vangen in een boek, getiteld "Band Loopt – Backstage verhalen uit de platenstudio". Een 180 pagina's tellend tijdsdocument, waarin hij zijn carrière in woord en beeld uit de doeken doet.

Ruud's liefde voor radio en geluid ontstond tijdens de oorlogsjaren.

'Terwijl Duitse peilwagens speurden naar zendapparaten knutselde ik illegaal versterkers in elkaar om Radio Oranje te kunnen ontvangen. Ik had er talent voor. Door op de korte golf af te stemmen, wist ik Duitse stoorzenders mooi te omzeilen. Levensgevaarlijk als je erop terugkijkt. Maar jong als ik was, was ik me van geen gevaar bewust.'

Illegaal

Van illegaal hobbyist groeide Ruud snel uit tot een volleerd geluidstechnicus. Nadat Duitsers in 1945 de aftocht hadden geblazen, begeleidde hij de Bevrijdingsfeesten met microfoons. Zijn eerste officiële baan kreeg Ruud in 1949 als omroepetechnicus bij de Nederlandse Radio Unie. Omdat hij zich dit niet zijn hele leven zag doen, maakte hij gebruik van de mogelijkheid om voor drie jaar naar Indonesië te gaan, waar hij bij de Radio Omroep in Overgangstijd, later de Radio Republiek Indonesia ging werken.

Indonesië werd Ruud's leerschool. Door schade en schande leerde hij er de fijne kneepjes van het vak. Bijvoorbeeld hoe cruciaal timing is bij radiomaken. Eén vergissing staat hem nog altijd in het geheugen gebrand. 'Ik werkte mee aan een programma, getiteld Kunstagenda. Je hoorde eerst een paar maten orkest, dan in een "zakje" het woord "kunstagenda", dan kwam de muziek weer op die naar believen langzaam weggedraaid kon worden, waarna het eigenlijke programma begon. Deze herkeningsmelodie was van te voren opgenomen en werd dus steeds gebruikt. Ik herinner me dit zo goed, omdat ik een keer een rare fout maakte bij het afdraaien van deze tune. Toen ik de band startte, dacht ik me te vergissen. Ik draaide snel het geluid weg, maar realiseerde me meteen dat het wel goed was, waarop ik bliksemsnel de knop weer open draaide. In die splitseconde, waarin het geluid even weg was, bleek ik alleen de letters "ns" te hebben weggedraaid, waardoor de tune als "ku..tagenda" de ether inging. Later heb ik (niet tijdens de uitzending) nog eens geprobeerd hetzelfde effect te bereiken, maar dat is me nooit meer gelukt, haha.'

'Soms hadden wij een gast zoals de bariton Laurens Bogtman. Terwijl hij aan het inzingen was, hielden wij de gebruikelijke microfoonrepetitie. Voor de opname ging hij even weg en ik vond zijn zakkammetje op de grond. Kennelijk had hij dat laten

'Terwijl Duitse peilwagens speurden naar zendapparaten knutselde ik illegaal versterkers in elkaar om Radio Oranje te kunnen ontvangen. Ik had er talent voor. Door op de korte golf af te stemmen, wist ik Duitse stoorzenders mooi te omzeilen. Levensgevaarlijk als je erop terugkijkt'

vallen. Toen ik het hem overhandigde zei hij: "Oh, dat had ik daar juist neergelegd om de plaats te markeren waar ik voor de microfoon moet staan". Daar stond ik goed voor schut, maar ik had weer wat geleerd. Ik leerde ook met allerlei soorten mensen en hun muziek om te gaan, wat mij later, terug in Nederland, zeer van pas kwam.'

Als studiobaas ontwikkelde Ruud al gauw zijn eigen stijl. Hij maakte het liefst live opnamen. Sfeer heeft hij altijd belangrijker gevonden dan techniek. Die werkwijze maakte hem tot een veelgevraagd geluidstechnicus. Paul van Vliet, waarmee Ruud een levenslange vriendschap opbouwde: 'Ruud had een benadering van de sound van de show en het publiek, die al lang is uitgestorven. Zo durven ze het tegenwoordig niet meer. Je moest als luisteraar thuis het gevoel hebben dat je midden in de zaal zat. Hij bespeelde de fader waaronder het publiek zat als het pedaal van een piano. Meeschuivend met ieder lachje, elk zuchtje.'

'Het ophangen van de microfoons was een verhaal apart. Uit het plafond van de zaal hing hij een paar microfoons boven het publiek. Daarmee ving hij iedere reactie

op, hoe klein ook. Honderden meters kabel werden met gevaar voor eigen leven in de nok van het theater uitgerold. Het orkest werd zuinig bedeed. Geen negen microfoons bij het slagwerk met voor ieder trommeltje of bekkentje een eigen statief. Ruud vond dat onzin en is nooit zo enthousiast geweest voor de digitale 48-sporen techniek, waarbij de opname later in de studio werd veranderd en opgepoetst. Het moest direct raak zijn. Repareren deed je in de studio alleen met fouten; niet met de klank van de opname. Het geknutsel naderhand noemde hij "uitgestelde onzekerheid". Deze ultieme live-aanpak heeft er voor gezorgd dat de tientallen platen die door Ruud van Lieshout zijn opgenomen van een ongeëvenaarde levendigheid zijn geworden.'

Willi Alberti

Die live-aanpak speelde Ruud soms ook parten. Vooral toen alles nog mono ging. 'Je zette één luidspreker neer en moest dan maar hopen dat alles goed ging,' zegt hij. 'Tijdens de opnamen van een nummer van Willi Alberti ging het een keer bijna mis. Monteren deed je toen nog met de schaar. De originele band zag er uit als één grote aan elkaar geplakte serpentine.'